

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Sarajevo
Grad Sarajevo
OPĆINA CENTAR SARAJEVO
OPĆINSKI NAČELNIK

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
OPĆINE CENTAR SARAJEVO ZA 2019. - 2021. GODINU

Sarajevo, maj/svibanj 2018. godine

Uvod

U skladu sa Zakonom o budžetima u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, br. 102/13, 9/14, 13/14, 8/15, 91/15, 102/15, 104/16, 05/18) pripremljen je Dokument okvirnog budžeta Općine Centar Sarajevo za period 2019.-2021. godina (DOB) koji sadrži makroekonomske projekcije i prognoze budžetskih sredstava i izdataka za naredne tri godine i predstavlja preliminarni nacrt budžeta Općine Centar Sarajevo za 2019. godinu sa početnim projekcijama budžeta za 2020. i 2021. godinu.

Cilj DOB-a je da postavi strateški okvir i gornje granice resursa unutar kojih bi trebalo pripremiti godišnji budžet te da identificira ključne budžetske opcije koje direktno utiču na mobilizaciju javnih resursa i njihovu raspodjelu u srednjoročnom ciklusu, a u funkciji osiguranja bolje povezanosti prioritarnih politika na koje se raspoređuju budžetska sredstva u okviru strateškog planiranja.

Zakonom o budžetima u Federaciji BiH uspostavljeno je srednjoročno planiranje kao kontinuiran proces koji počinje donošenjem smjernica ekonomske i fiskalne politike Vlade Federacije BiH u skladu sa kojim se projicira ekonomski i fiskalni položaj općine u trogodišnjem periodu, a završava odobrenim konačnim budžetom i procjenama za buduće dvije godine.

Također, Zakonom o budžetima u FBiH propisan je budžetski kalendar kojim su utvrđeni krajnji rokovi za svaku fazu budžetskog planiranja i kojim je predviđeno da DOB, kao jedinstven dokument, vlada odnosno načelnik razmatra i usvaja do 30. juna tekuće godine.

Zakonom o budžetima u Federaciji BiH definisano je da se izrada DOB-a zasniva na procjeni privrednog razvoja, razvoja socijalnog sektora, makroekonomskih indikatora i prognozi prihoda i izdataka, a u skladu sa ekonomskom politikom FBiH.

Smjernice ekonomske i fiskalne politike za trogodišnji period viših nivoa vlasti, kao osnova za pripremu DOB-a koje trebaju biti usvojene i javno dostupne do 31. maja tekuće godine, treba da sadrže strateške ciljeve, pokazatelje ekonomske i fiskalne politike, osnovne makroekonomske pokazatelje, pretpostavke društvenog i privrednog razvoja, procjene prihoda budžeta te promjene javnog duga i strategiju upravljanja javnim dugom.

Imajući u vidu da, u periodu pripreme ovog dokumenta, nisu objavljene smjernice Federacije BiH i Kantona Sarajevo za period 2019.-2021. godine, srednjoročne makroekonomske prognoze u Dokumentu okvirnog budžeta Općine Centar Sarajevo za period 2018.-2020. godine baziraju se na trenutno dostupnim elektronskim verzijama slijedećih dokumenata viših nivoa vlasti koji su korišteni kao osnov i za pripremu DOB-a prethodnog planskog perioda:

- Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini 2017.-2019. godine (Fiskalno vijeće Bosne i Hercegovine, juni 2016. godine);
- Dokument okvirnog budžeta/proračuna 2018.-2020. godine (Federalno ministarstvo finansija/finansija, oktobar, 2017. godine) u skladu sa Smjernicama ekonomske i fiskalne politike za period 2018.-2020. godine (Federalno ministarstvo finansija, maj 2017. godine);

- Dokument okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za period 2018.-2020.- izvod iz DOB (Sarajevo, juni 2017. godine) u skladu sa Smjernicama ekonomske i fiskalne politike Kantona Sarajevo za period 2018.-2020. godine (Vlada Kantona Sarajevo, maj 2017. godine);
- projekcija prihoda od indirektnih poreza u periodu 2017.-2020. godine objavljena od strane Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (bilten OMA, broj 142/143 za maj/juni 2017. godine);
- projekcija prihoda od indirektnih i direktnih poreza za kantone i općine za period 2018.-2021. (Federalno ministarstvo finansija, maj 2018. godine)

Navedeno ponovo ukazuje na problem identičnih rokova za donošenje DOB-ova svih nivoa vlasti, zbog čega su u periodu pripreme DOB-a Općine Centar Sarajevo jedini dostupni podaci iz dokumenata okvirnih budžeta viših nivoa vlasti koji su objavljeni u 2017. godini.

U skladu sa Zakonom o razvojnom planiranju i upravljanju razvojem u Federaciji Bosne i Hercegovine (Službene novine FBiH, broj 32/17) utvrđeno je da je strategija razvoja jedinica lokalne samouprave osnovni dokument za izradu dokumenta okvirnog budžeta, kao i da trogodišnji plan rada predstavlja osnov za izradu dokumenta okvirnog budžeta.

U skladu sa navedenim, Strategija razvoja općine Centar Sarajevo za period 2016.-2022. godine i Strateški plan – Akcioni plan implementacije Strategije razvoja općine Centar za period 2018. -2021. godine predstavljaju osnov za definisanje specifičnosti lokalnog razvoja, ocjena stanja i vizije razvoja općine Centar Sarajevo te za definisanje programa i projekata u DOB-u Općine Centar Sarajevo za period 2019.-2021. godine koji trebaju osigurati ostvarenje definisanih ciljeva i prioriteta Općine u budućem periodu.

S obzirom na to da je priprema Strateškog plana – Akcionog plana implementacije Strategije razvoja Općine Centar Sarajevo za period 2018.-2021. godine realizirana istovremeno u periodu pripreme DOB-a za period 2019.-2021. godine, podaci o planiranim projektima i aktivnostima su usklađeni i predstavljaju budžetski okvir za navedeni trogodišnji period.

Pri tome se ispoštovao osnovni zahtjev da se programski dio DOB-a prilagodi i šifarski poveže sa Akcionim planom Strategije s ciljem osiguranja vidljivosti i praćenja projekata u budućim budžetskim dokumentima, tako da se programski dio ovog DOB-a bazira na strateškim opredjeljenjima, programima i mjerama utvrđenim u Strategiji razvoja, dok su iznosi predviđenih sredstava uslovljeni projekcijama prihoda prema kojima je usklađen i novi, dopunjeni Akcioni plan (za period do 2021. godine) u okviru Strategije razvoja, uvažavajući pri tome i nove projekte i aktivnosti koje je Općina definirala u Budžetu 2018. godine.

Imajući u vidu protek vremena od donošenja Strategije razvoja općine Centar (juli 2016. godine), u kojoj su se podaci o socioekonomskim pokazateljima bazirali na podacima 2014/2015. godine, u ovom dokumentu su navedeni podaci dopunjeni sa podacima objavljenim od strane Federalnog zavoda za programiranje razvoja koji se odnose na socioekonomske pokazatelje za 2016. godinu.

Projekcije utvrđene DOB-om kao okvirnog dokumenta za donošenje Budžeta predstavljaju osnovu za planiranje jednogodišnjeg budžeta i nisu limitirajući faktor planiranja prihoda i izdataka prilikom donošenja dokumenata Budžeta, ali trebaju predstavljati početnu gornju

granicu i realan okvir rashoda za trogodišnji period prilikom pripreme budžetskih zahtjeva za narednu budžetsku godinu, iako je skoro nemoguće postići identične vrijednosti projiciranih DOB-om i nacrtom, odnosno prijedlogom budžeta.

Rizici za ostvarenje navedenih projekcija odnose se na najavljene izmjene propisa viših nivoa vlasti koji mogu značajno uticati i na prihodovnu i rashodovnu stranu budućih budžetskih dokumenata (propisi o porezu na dohodak, posebnoj naknadi za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, novi Zakon o pripadnosti javnih prihoda na federalnom i najavljeno konačno donošenje ovog propisa na kantonalnom nivou, kantonalni propisi o lokalnoj samoupravi i nadležnosti jedinica lokalne samouprave).

S obzirom na to da se uticaj navedenih izmjena propisa ne može procijeniti u ovom momentu na općinske budžete, projekcije u DOB-u za period 2019.-2021. godine se baziraju na trenutno važećim propisima te usvojenom Registru budžetskih korisnika za 2019. godinu prema kojem je Općina Centar Sarajevo jedinstveni budžetski korisnik.

Srednjoročna makroekonomska prognoza i fiskalna strategija Bosne i Hercegovine, Federacije BiH i Kantona Sarajevo

Analiza kretanja ekonomskih trendova Bosne i Hercegovine koju je objavila Direkcija za ekonomsko planiranje u dokumentu Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u Bosni i Hercegovini 2017.-2019. godine, uzimajući u obzir međunarodne faktore, rezultirala je slijedećim općim makroekonomskim projekcijama na nivou Bosne i Hercegovine do 2019. godine:

- Realni sektor: jačanje rasta investicija, stabilizacija rasta finalne potrošnje, skroman realan rast javne potrošnje, jačanje ekonomskog rasta na stopu od 3,8% u 2018. godini;
- Industrijska proizvodnja: povećanje iskorištenosti industrijskih kapaciteta i povećanje obima proizvodnje uz pozitivan trend rasta proizvodnje energetskog sektora kao jednog od nosilaca industrijske proizvodnje što bi trebalo rezultirati projekcijama rasta bh industrijske proizvodnje od više od 5% za svaku godinu;
- Tržište rada: postupno smanjenje stope nezaposlenosti i rast prosječne neto plaće u BiH kao rezultat poboljšanja poslovnog ambijenta i kreiranja novih radnih mjesta, posebno u privatnom sektoru (povećanje zaposlenosti za 1,9%-2,1% te povećanje neto plaća od 2,1% -2,3%);
- Cijene: očekivani umjereni rast općeg nivoa cijena (1,3%-1,4%) zbog postupnog rasta cijena sirove nafte i hrane, povećanje trošarina na cigarete i duhan te stabilan nivo cijena komunalija;
- Monetarni sektor: rast depozita i novčane mase kao rezultat ekonomskog rasta i povoljnih kretanja na tržištu rada uz usporavanje rasta deviznih rezervi zbog rasta izvoza i uvoza te novih zaduženja u inostranstvu;
- Procjena rasta bankarskih kredita i depozita: očekuje se da bankarski sektor nastavi biti generator depozitnog rasta uz pozitivan uticaj i drugih sektora (nefinansijska preduzeća, opće vlade);

- Platni bilans: nastavak trenda finansiranja deficita tekućeg računa, najvećim dijelom prilivima sredstava iz inostranstva (direktna strana ulaganja, socijalne beneficije, doznake građana);
- Vanjska trgovina: osnaženje bh izvoza kao rezultat reformskih procesa, unapređenja poslovnog okruženja, standardizacije, diversifikacije izvoznih tržišta uz nastavak pozitivnog doprinosa energetskog sektora u strukturi bh izvoza;
- Strana direktna ulaganja: očekuje se udio direktnih stranih ulaganja od 2,9% do 3% BDP, kao rezultat realizacije projekata iz oblasti elektroenergetike, turizma, izgradnje cesta.

Osnovni rizici za navedene projekcije su interni i eskterni faktori koji se mogu odnositi na kretanja svjetskih cijena (prvenstveno cijena nafte i hrane), nizak stepen provedbe reformskih zakona, nezadovoljavajuće poslovno okruženje, pad potražnje za novih kreditima, povećanje kamatnih stopa na kredite, odliv domaćih depozita, funkcionisanje ekonomija glavnih trgovinskih partnera, naglo povećanje izvoznih i uvoznih cijena glavnih kategorija uvoza i izvoza, uvođenje sankcija EU zbog neusvajanja energetske strategije BiH, plaćanje dodatnih kazni zbog razvoja elektroenergetskih kapaciteta na bazi sagorjevanja uglja, elementarne nepogode i sl.

Smjericama ekonomske i fiskalne politike za period 2018.-2020. godine Federalnog ministarstva finansija koje su objavljene u maju 2017. godine, definirani su ciljevi rada Vlade Federacije Bosne i Hercegovine u narednom periodu (makroekonomska stabilnost, konkurentnost, održivi razvoj, zapošljavanje, socijalna uključenost i EU integracije), a u skladu sa Reformskom agendom i Programom ekonomskih reformi, strukturne reforme je neophodno provesti u slijedećim oblastima: javne finansije, oporezivanje i fiskalna održivost, poslovna klima i konkurentnosti, tržište rada, reforma socijalne zaštite i penzija, vladavina prava i dobro upravljanje te reforma javne uprave.

U Dokumentu okvirnog Budžeta FBiH za period 2018.-2020. godine navedeni su i osnovni makroekonomski pokazatelji za Bosnu i Hercegovinu, a koji se baziraju na makroekonomskim projekcijama Direkcije za ekonomsko planiranje iz septembra 2017. godine:

<i>Indikator</i>	<i>Projekcije</i>		
	<i>2018</i>	<i>2019</i>	<i>2020</i>
Nominalni BDP u mil.KM	33.366	35.139	37.078
Realni BDP u mil.KM	32.946	34.643	36.496
Inflacija %	1,2	1,4	1,5
Potrošnja u mil.KM	31.851	32.957	34.142
Investicije (bruto) u stalna sredstva u mil.KM	6.125	6.795	7.495
Vladine investicije u mil.KM	1.031	1.320	1.663
Privatne investicije u mil.KM	5.094	5.476	5.832
Uvoz u mil.KM	18.162	19.310	20.550
Izvoz u mil. KM	12.981	14.069	15.176
Nacionalna bruto štednja u %BDP	15,7	16,9	18,0
Bilans tekućeg računa u % BDP-a	-4,3	-4,3	-4,4

Navedeni podaci predstavljaju projekcije koje bi trebale biti posljedica boljeg poslovnog ambijenta zbog provođenja ekonomskih reformi, te većeg pristupa povoljnim sredstvima međunarodnih finansijskih institucija u postupku EU integracija uz rizike neostvarivanja pretpostavki ekonomskog rasta u okruženju, kretanja svjetskih cijena, vremenskih prilika i sl.

U DOB- u FBiH za period 2018.-2020. prikazane su i makroekonomske projekcije Federacije BiH za period 2018.-2020. godine:

Indikator	Projekcije		
	2018.	2019.	2020.
Nominalni BDP u mil. KM	21.164	22.289	23.614
Nominalni rast u %	4,4	5,3	5,9
Realni BDP u mil. KM (prethodna g. = 100)	21.527	22.639	23.846
Realni rast u %	3,2	5,1	5,3
Rast uvoza %	6,8	7,2	6,4
Rast izvoza %	7,9	7,9	7,9
Rast stope zaposlenih %	2,5	2,5	2,3

Pored navedenih, date su i slijedeće prognoze kretanja osnovnih makroekonomskih pokazatelja:

- nastavak trenda ekonomskog rasta sa pozitivnim uticajem na prerađivačku industriju i njene izvozno orjentisane grane uz značajan doprinos energetske sektora
- intenziviranje vanjskotrgovinske razmjene
- jačanje industrijske proizvodnje i građevinskog sektora kao rezultat planiranih investicionih ulaganja
- smanjenje nezaposlenosti i poboljšanje poslovnog ambijenta provedbom projekata opodrske zapošljavanju
- uticaj rasta cijena sirove nafte i hrane na rast inflacije
- nastavak rasta kredita i rast depozita u bankarskom sistemu
- povećanje udjela investicijskih aktivnosti u BDP-u do 17,1% u 2020. godini

Kao rizici za ostvarivanje navedenih pokazatelja prepoznati su uticaj nestabilnih ekonomskih trendova u svijetu (politička dešavanja u SAD, Rusiji, Brexit) te mogući njihov uticaj na cijene energenata, kao i neusvajanje zakona i strategije iz oblasti energije na nivou BiH.

Prioriteti Vlade FBiH u periodu 2017.-2019. godine, prema DOB-u FBiH za period 2018.-2020. godine, bit će usmjereni na fiskalnu konsolidaciju, povećanje konkurentnosti privrede, projekte intenziviranja privrednog razvoja, jačanje unutrašnje društvene stabilnosti FBiH, iniciranje i provođenje reformi usklađenih sa potrebama BiH na putu ka pridruživanju EU, jačanje regionalne saradnje i jačanje koordinacije sa nižim nivoima vlasti u FBiH.

DOB-om FBiH za period 2018.-2020. godine također su posebno istaknuti prioritet porezne politike i politike javnih prihoda koje u narednom periodu moraju biti usmjerene na osiguranje povoljnog poslovnog ambijenta u cilju privlačenja novih investicija kao ključnog pokretača ekonomskog rasta i dugoročnog stabilnog razvoja.

Planirani iznosi ukupnih javnih prihoda FBiH imaju očekivani prosječni rast od oko 2,5% u svakoj godini u odnosu na prethodnu godinu uz prosječno učešće od 24% u očekivanom BDP-u BiH.

Prihodi od indirektnih poreza, prema projekcijama Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje (bilten OMA, broj 142/143 za maj/juni 2017. godine), za period 2018.-2020. su slijedeće:

Vrsta prihoda (neto)	Projektirane stope rasta		
	2018	2019	2020
PDV	3,7%	4,7%	5,2%
Trošarine	0,3%	-0,1%	0,4%
Carine	3,0%	9,0%	7,0%
Putarina	2,7%	2,7%	2,7%
Ostalo	0,5%	0,5%	0,5%
UKUPNO	2,7%	3,5%	3,9%
Putarina (0,10 KM/l)	2,7%	2,7%	2,7%
SREDSTVA ZA RASPODJELU	2,7%	3,5%	4,0%

Rizici za navedene projekcije vezani su za odstupanja od planiranih makroekonomskih pokazatelja, slabiji ekonomski oporavak glavnih izvoznih partnera BiH, gubici prihoda od carina zbog primjene adaptiranog SSP-a, jačanje crnog tržišta duhanskih prerađevina, pojava eksternih šokova u vidu rasta cijena nafte i naftnih derivata.

Krajem maja 2018. godine, Federalno ministarstvo finansija dostavilo je projekcije prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine za 2018. – 2021. godinu koje su preuzete od Odjeljenja za makroekonomsku analizu Uprave za indirektno oporezivanje kojim su date slijedeće projekcije prihoda od indirektnih poreza za općine Kantona Sarajevo: ¹.

	Izvršenje 2017	2018	2019	2020	2021
Kanton Sarajevo	404.513.862	425.400.025	456.480.434	484.670.021	502.723.589
KANTON	368.479.109	387.411.020	415.715.892	441.388.096	457.829.448
Hadžići *	4.208.139	3.670.118	3.938.262	4.181.467	4.337.223
Iliđža *	4.418.582	5.695.312	6.111.420	6.488.826	6.730.530
Ilijaš *	3.663.293	3.234.004	3.470.286	3.684.590	3.821.838
Sarajevo-Novigrad	8.795.002	9.264.758	9.941.657	10.555.596	10.948.783
Sarajevo-Stari grad	2.640.987	2.714.314	2.912.627	3.092.493	3.207.686
Sarajevo-Centar *	3.631.583	4.322.389	4.638.190	4.924.617	5.108.055
Sarajevo-Novo Sarajevo	4.817.847	4.973.521	5.336.894	5.666.470	5.877.541
Trnovo	876.365	892.742	957.967	1.017.125	1.055.012
Vogošća	2.982.957	3.221.847	3.457.241	3.670.740	3.807.472
OPĆINE - ukupno	36.034.754	37.989.005	40.764.542	43.281.924	44.894.141
	2017	2018	2019	2020	2021
GRAD SARAJEVO	6.142.938	6.363.552	6.828.483	7.250.171	7.520.234

¹ Projekcije prihoda od indirektnih poreza za kantone i općine kantona za 2018. i projekcija za period 2019.-2021. godina (Federalno ministarstvo finansija, broj 05-14-2-3186-1/18 od 15.05.2018. godine)

Navedene projekcije, urađene su prema metodologiji utvrđenoj Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH i na bazi statističkih podataka, odnosno baziraju se na Uputstvu o određivanju učešća kantona, jedinica lokalne samouprave i nadležnih kantonalnih ustanova za ceste u prihodima od indirektnih poreza i načinu raspoređivanja tih prihoda za 2018. godinu (Službene novine Federacije BiH, broj 101/17 i 27/18).

Ove projekcije za općine Centar, Ilidža, Ilijaš i Hadžići dodatno su korigovane U skladu sa potpisanim Sporazumom na ime dinamike izvršenja poravnjanja pogrešno doznačenih sredstava u 2017. godini tako da projicirani iznosi u 2018. i 2019. godini prikazani u tabeli za općine Centar i Ilidža će biti

- uvećani za dodatni iznos i to:

2018. godina - Općina Centar za 239.400,00 KM;

Općina Ilidža za 373.137,80 KM

2019. godina - Općina Centar za 294.386,98 KM;

Općina Ilidža za 446.162,98 KM.

Shodno tome, projicirani iznosi u 2018. i 2019. godini prikazani u tabeli za općine Ilijaš i Hadžići će biti umanjeni za dodatni iznos i to: 2018. godina - općina Ilijaš za 243.537,80 KM ; općina Hadžići za 369.000,00 KM 2019. godina - općina Ilijaš za 394.386,98 KM; općina Hadžići za 446.162,98 KM.

Prema DOB-u FBiH, projekcije prihoda od poreza na dohodak, koji se raspoređuju u skladu sa Zakonom o pripadnosti javnih prihoda u FBiH za Kanton Sarajevo su slijedeće:

Porez na dohodak	Projekcije		
	2018	2019	2020
Kanton Sarajevo	127.707.937	129.495.848	131.438.286

Projekcije poreza na imovinu predviđaju stabilan rast, a za projekcije neporeskih prihoda Federacija BiH nije dala smjernice, s obzirom na to da su niži nivoi vlasti samostalni u njihovom projiciranju, ali će se njihovo praćenje i poboljšanje naplate nastojati postići uspostavom Registra naknada i taksi u FBiH.

Pored navedenog, DOB-om FBiH za period 2018.-2020. definisane su i osnovne karakteristike fiskalne politike u srednjoročnom periodu koje se baziraju na provedbi politika i preuzetih obaveza iz Pisma namjere, potpisanog od strane Bosne i Hercegovine sa Međunarodnim monetarnim fondom te provođenje reformi i svih zadataka ka pridruživanju Evropskoj uniji:

- u oblasti porezne politike i javnih prihoda prioriteti su stvaranje ambijenta pogodnog privrednom rastu, poboljšanje naplate javnih prihoda kao izvora za razvojne, socijalne i potrebe i obaveze, modernizacija porezne strukture putem proširenja porezne osnovice oporezivanjem svih izvora dohotka, usvajanje Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima, s ciljem smanjenje opterećenja na primanja iz radnog odnosa, a u svrhu smanjenja cijene rada na tržištu, kao faktora pokretača povećanja zaposlenosti u Federaciji BiH.
- projekt pojednostavljenja plaćanja javnih prihoda u Federaciji BIH (USAID Projekat reforme fiskalnog sektora – FAR, 2014-2019) koji treba osigurati povećanje dobrovoljnog izmirenja obaveza i olakšanje privrednim subjektima da redovno izmiruju obaveze, a potpunom implementacijom sveobuhvatnog interaktivnog Registra neporesnih prihoda u Federaciji BiH (pregleda prema vrsti naknada i taksi koje se naplaćuju) uspostaviti će se kontrola i nadzor nad uvođenjem novih neporesnih prihoda, od strane svih nivoa vlasti, te će se na osnovu istog izvršiti

analiza neporeznih prihoda u Federaciji BiH s ciljem smanjenja postojećih opterećenja za porezne obveznike, čime bi se stimulisalo povećanje stope zaposlenosti i rast novih privrednih ulaganja.

- projekt „one-stop-shop“ registracije privrednih društava, koji je obuhvatio i dio koji se odnosi na poreznu registraciju odnosno dodjeljivanje identifikacionih brojeva s ciljem rasterećenja privrede i olakšanja vršenja djelatnosti,
- izmjene Zakona o igrama na sreću kojim se iz Zakona o porezu na dohodak preuzima oporezivanje dobitaka od igara na sreću,
- uvođenje novog sistema izvještavanja o prikupljenim i raspoređenim javnim prihodima u Federaciji BiH, baziranog na direktnom preuzimanju podataka od strane Porezne uprave Federacije BiH s ciljem poboljšanja izvještavanja između FBIH i nižih nivoa vlasti i stvaranja kvalitetnije baze podataka za planiranje budžetskih prihoda, a time i okvira za budžetsku potrošnju i donošenje strateških odluka.

Također, očekuju se i pozitivni efekti implementacije projekta mehanizma razmjene podataka o poreznim obveznicima između četiri porezne uprave (UINO, PUFBiH, PURS i PUBD) koji je uspostavljen uz pomoć MMF-a, a koji omogućava da svaka porezna uprava ima elektronski pristup informacijama koje se odnose na porezne obveznike, a koji se nalaze u drugim upravama s ciljem suzbijanja sive ekonomije i porezne evazije.

Ponovo su istaknute i najave novih zakonskih rješenja u oblasti pripadnosti i raspodjele javnih prihoda u Federaciji (poboljšanje postojećeg vertikalnog i horizontalnog sistema raspodjele prihoda od indirektnih poreza), uređenje poreznih postupaka i procedura koji regulišu direktne poreze, jačanje kapaciteta poreznih uprava, inspekcijских organa te pripremi strategije upravljanja javnim dugom.

Realizacija svih navedenih prioriteta zavisit će prije svega od političke stabilnosti i institucionalne spremnosti nosioca aktivnosti.

Pored navedenih smjernica za upravljanje prihodima, DOB FBIH je dao pregled i određenih smjernica za upravljanje rashodima koje se baziraju na provođenju strategije reforme upravljanja javnim finansijama u FBIH čija je osnova unapređenje ekonomije postizanjem efikasnosti i efektivnosti u mobiliziranju, alociranju i optimiziranju javnih sredstava.

Opća je ocjena da je i pored poduzetih mjera na smanjenju i nadzoru ukupnih rashoda i izdataka, borbi protiv korupcije i uređenju socijalne oblasti, potrebno nastaviti sa restriktivnom politikom zapošljavanja u organima uprave FBIH, stavljanje u funkciju Registra gotovinskih naknada i sanaciji deficita Federalnog zavoda PIO/MIO.

Osnovne smjernice za upravljanje dugom uključuju preporuke koje se odnose na unaprijeđenje pravnog okvira i na uspostavljanje adekvarnog sistema za evidentiranje i upravljanje dugom.

Pored navedenog, pripremljene su i projekcije otplate unutrašnjeg i vanjskog duga FBIH.

Smjernicama ekonomske i fiskalne politike Kantona Sarajevo (Vlada Kantona Sarajevo, maj 2017. godine) je ponovo istaknuta važnost usvojene Strategije razvoja Kantona Sarajevo do 2020. godine kao strateškog dokumenta koji „usmjerava razvoj, utvrđuje prioritete u razvoju i predstavlja putokaz za sveukupan razvoj KS“ sa definiranom vizijom Kantona Sarajevo kao „evropske dinamične, kreativne i kulturno raznolike regije ugodnog življenja i unosnog poslovanja“.

Osnovni ekonomski pokazatelji Kantona Sarajevo, prikazani u Smjernicama, a koji se baziraju na podacima Privredne komore Kantona Sarajevo za 2016. u odnosu na 2015. godinu su preuzeti i u prethodnom DOB-u Općine Centar:

- pad ukupnog fizičkog obima industrijske proizvodnje u 13 grana, dok je u 8 grana zabilježen rast (štampanje i umnožavanje, proizvodnja od gume i plastičnih masa, proizvodnja baznih metala, popravak i instaliranje mašina i opreme, proizvodnja namještaja, koksa i rafiniranih naftnih proizvoda, proizvodnja odjeće i prehrambenih proizvoda), te smanjenje proizvodnje šumskih sortimenata (uslovljeno trendovima u prerađivačkoj industriji koja je najveća sastavnica ukupne industrijske proizvodnje);
- povećanje prometa trgovine na malo,
- povećanje broja turista i ostvarenih noćenja (u strukturi noćenja strani turisti su ostvarili 88%, a domaći 12% noćenja),
- smanjenje cestovnog prevoza roba te gradskog i prigradskog prevoza putnika,
- povećanje broja zaposlenih za 16,1% uz smanjenje broja zaposlenih u privredi: u okviru privrede Kantona najveći broj zaposlenih registrovan je kod djelatnosti trgovine (33,3%), u prerađivačkoj industriji (19,2%), prijevozu, skladištenju i vezama (16,6%), u građevinarstvu (9,4%);
- stopa nezaposlenosti od 32,8% (u odnosu na federalnu stopu za 2016. godinu od 44,6%),
- povećanje prosječne plaće za 1,6% uz najveće isplaćene neto plaće u finansijskim i djelatnostima osiguranja,
- smanjenje cijena potrošačkih dobara za 0,3%,
- povećanje vanjskotrgovinske razmjene privrede KS za 6% uz povećanje uvoza za 8,1% uz neznatno smanjenje izvoza što je dovelo do rasta deficita za 12,1% (posmatrajući po općinama u 2016. godini najviše izvoze gradska općina Centar, Novo Sarajevo, Novi Grad i Ilidža, a po po uvozu prednjače Novo Sarajevo, Novi Grad i Ilidža).

Smjernicama ekonomske i fiskalne politike Kantona Sarajevo za period 2018.-2020. godine (Vlada Kantona Sarajevo, maj 2017. godine) naglašeno je da, iako se zaposlenost u prošloj godini povećala, potrošnja je vrlo snažna, proizvodnja je još uvijek nedovoljna, javni sektor naglašen, a privatni sektor nedovoljno razvijen što rezultira izraženom vanjskom neravnotežom ekonomije KS i još uvijek visokom nezaposlenošću.

U skladu sa navedenim, potencijal za ekonomski rast postoji u jačanju proizvodnje, naročito u privatnom sektoru, te daljoj integraciji u domaća, regionalna i svjetska tržišta, poboljšanju poslovnog okruženja i poticanju investicija u sektorima.

Kanton Sarajevo je u DOB-u za period 2018.-2020. dao i slijedeće projekcije osnovnih kategorija prihoda (skraćeni prikaz):

		izvršenje	Budžet	procjene		
		2016.	2017.	2018.	2019.	2020.
I	RAČUN PRIHODA	675.388.374	658.863.170	681.813.700	719.572.000	759.367.400
A.	PRIHODI OD POREZA	583.065.789	565.114.100	591.183.700	628.132.000	667.417.400
711000	Porezi na dobit	71.615.420	68.960.000	75.474.100	76.507.700	77.632.300
713000	Porezi na plaću i radnu snagu	770.477	620.000	500.000	450.000	400.000
714000	Porez na imovinu	9.343.224	10.930.000	10.950.000	10.950.000	10.950.000
715000	Zaostali porezi	510.278	568.000	560.000	550.000	540.000
716000	Porez na dohodak	121.697.865	120.137.700	125.422.000	127.177.900	129.085.500

717121	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Kantonu	370.459.539	355.389.400	369.536.600	402.986.500	438.467.700
717131	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkcijama cesta	6.276.533	8.400.000	8.665.500	9.449.900	10.281.900
719000	Ostali porezi	96.490	78.000	60.500	45.000	45.000
777000	Prihodi po osnovu zaostalih obaveza	2.295.963	31.000	15.000	15.000	15.000
B.	NEPOREZNI PRIHODI	75.254.154	77.651.170	72.900.000	73.100.000	73.100.000
C.	TEKUĆI TRANSFERI I DONACIJE	16.516.131	16.097.900	16.730.000	16.840.000	16.950.000
D.	KAPITALNI TRANSFERI	552.300	0	1.000.000	1.500.000	1.900.000
II	KAPITALNI PRIMICI	880.378	9.772.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
III	RAČUN FINANSIRANJA	4.544.900	43.346.700	13.419.400	3.409.400	3.409.400
IV	Višak prenijetih neutrošenih sredstava od domaćih kredita	0	397.430	0	0	0
	UKUPNO I -IV	680.813.653	712.379.300	696.233.100	723.981.400	763.776.800

U Dokumentu okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za 2018.-2020. godinu date su projekcije budžetske potrošnje u Kantonu Sarajevo čija su procentualna učešća u odnosu na ukupno projicirana sredstva slijedeća:

%	2018.	2019.	2020.
Plate i naknade troškova zaposlenih	37,03	36,07	34,32
Doprinosi	3,68	3,62	3,43
Izdaci za materijal i usluge	7,85	8,12	7,86
Tekući grantovi	33,49	32,88	33,22
Neprofitne organizacije i vjerske zajednice	0,04	0,04	0,04
višak rashoda nad prihodima	2,21	4,01	3,93
Kapitalni izdaci	15,48	14,92	16,87
Rezerva	0,22	0,35	0,33
Ukupno budžetska potrošnja	100,00	100,00	100,00

U pregledu prema oblastima, u Smjernicama i DOB-u Kantona Sarajevo za period 2018.-2020. su navedeni i strateški projekti koji se teritorijalno direktno odnose i na Općinu Centar Sarajevo (priprema projektne dokumentacije za izgradnja saobraćajnice - I transferzale iz kreditnih sredstava te sufinansiranje izgradnje osnovne škole na Šipu.

Također, ponovo je istaknuto da prikazana potrošnja može biti realizovana ukoliko se prekine sa budžetskim deficitarnim finansiranjem, što je imperativ kantonalne vlade, jer u suprotnom sva predložena budžetska potrošnja značila bi nastavak nelikvidnosti i dovođenje u pitanje obavljanja osnovnih funkcija budžetskih korisnika i zbog čega, Kanton Sarajevo u svojim projekcijama, ne pristaje na fitivna povećanja prihoda jer nema kvalitetnih nedostajućih sredstava iz drugih dugoročnih izvora kojim bi se pokrili svi zahtjevi budžetskih korisnika.

Ponovljene su su i preporuke s ciljem stabilizacije javnih finansija u Kantonu Sarajevo²:

- na nivou Federacije BiH:
 1. da Vlada Kantona Sarajevo zahtjeva da pozicija Kantona Sarajevo u raspodjeli javnih prihoda ostane neizmjenjena
 2. da javni dug Federacija BiH plaća iz sredstava koji pripadaju Federaciji BiH, odnosno da se utvrde kriteriji i mjerila za povrat javnog duga koja ne mogu korespondirati sa kriterijima i mjerilima za raspoređivanje prihoda drugim nivoima vlasti u FBiH
 3. da Federacija BiH prilikom donošenja propisa kojim opterećuje budžete kantona sa novim obavezama, planirana doznačavanje finansijskih sredstava za iste.
- na nivou Vlade Kantona Sarajevo:
 1. da se nastavi sa realizacijom izmjena i dopuna svih kolektivnih ugovora
 2. da se u cilju racionalizacije i smanjenja troškova administracije preispitaju organizacije svih organa uprave
 3. da se u cilju racionalizacije budžetske potrošnje svi budžetski korisnici, prilikom sačinjavanja budžetskih zahtjeva, izvrše analize rashoda, poštujući politiku Vlade o uštedama, pri tome ne ugrožavajući normalno funkcionisanje.

Navedeni zahtjevi prema FBiH u korelaciji su i sa tužbom Saveza općina i gradova Federacije protiv Federacije BiH prema kojoj lokalne zajednice zahtijevaju da se izuzmu od otplaćivanja duga MMF-u, budući da od brojnih kredita ne dobijaju nikakva sredstva te da se procenat raspodjele na jedinice lokalne samouprave u novom Zakonu o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH poveća sa sadašnjih 8,42% na 12% uz uvažavanje ekonomskih i socijalnih različitosti jedinica lokalne samouprave.

Srednjoročna prognoza ekonomskih pokazatelja općine Centar Sarajevo

Strategijom razvoja općine Centar Sarajevo za period 2016.-2022. godine, koja se temelji na objavljenim statističkim pokazateljima za 2015. godinu, prikazane su osnovne prostorne i socioekonomske karakteristike ove općine:

- površina od 32,9km² i ukupna dužina granice od 43,3 km;
- u strukturi površina, građevinsko zemljište čini 41,8% (obuhvata zemljište za stanovanje, privredu, društvenu infrastrukturu, zaštitno zelenilo, sport i rekreaciju, specijalnu namjenu, komunalne objekte, vodotokove i saobraćajnu infrastrukturu), poljoprivredno zemljište čini 30% površine, pod šumama i šumskim zemljištem je 27%, a vodozaštitne zone zauzimaju 2,2% površine općine;
- pod aktivnim klizištima nalazi se se 2% teritorije općine;
- 55,2% područja općine je pokriveno provedbeno-planskom dokumenacijom;
- na prostoru općine živi 68.711 stanovnika (prema podacima iz 2014. godine), jedna je od najgušće naseljenih općina u Kantonu Sarajevo, a prema starosnoj strukturi evidentno je smanjenje učešća mlađe populacije, a povećanje broja stanovnika starosti preko 65 godina starosti;

² Dokument okvirnog budžeta Kantona Sarajevo za period 2018.-2020. godine (izvod iz DOB-a), juni 2017. godine, str.45

- od ukupnog broja stanovnika zaposleno je 39.851 osoba (58%), radno sposobno stanovništvo je 46.038 lica, a radni kontingent čine 48.358 osoba; prema djelatnosti privrede, najveći broj zaposlenih je u oblasti saobraćaja, skladištenja i veza, zdravstvenoj i socijalnoj zaštiti i trgovini;
- stopa nezaposlenosti je 16,7% (7.999 osoba), od kojih je prema stepenu stručnog obrazovanja najviše osoba sa srednjom stručnom spremom;
- privreda je razvijenog tipa sa značajnim učešćem tercijalnog i kvartalnog sektora (više od 80% poslovnih subjekata u kojima istovremeno radi oko 80% zaposlenih sa područja općine);
- općina Centar je vodeća u Kantonu Sarajevo prema broju preduzeća na 1000 stanovnika (119,8 u odnosu na prosjek Kantona od 73,6);
- područje općine je sjedište državnih organa i agencija, velikih privrednih društava u oblasti trgovine, saobraćaja, banaka i osiguravajućih društava, predstavništva stranih i domaćih firmi, diplomatskih predstavništava;
- općina raspolaže resursima za razvoj poslovnog, sajamskog, kongresnog, zdravstvenog i kulturnog turizma oslonjenog na kulturno historijsku baštinu i vrhunske kulturne manifestacije;
- općina ima razvijen sistem javnih službi u oblasti obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih usluga te razvijenu infrastrukturu u oblasti sporta i kulture (10 predškolskih ustanova sa 682 djece, 11 osnovnih škola sa 4.880 učenika (71 učenik na 1000 stanovnika), 14 srednjih škola sa 5.569 učenika (81 učenikom na 1000 stanovnika), po jednu školu za specijano osnovno i srednje obrazovanje, 14 visokoškolskih ustanova od ukupno 31 na području Kantona sa 16.992 upisana studenata);
- na području općine je prosječno 4000 korisnika socijalne pomoći ili 11% korisnika sa područja Kantona;
- svi bolnički kapaciteti javnog zdravstva nalaze se na području općine Centar te najveći broj drugih zdravstvenih ustanova;
- na teritoriji općine nalaze se uglavnom sve značajnije kulturne institucije (pozorišta, galerije, muzeji, arhivi, biblioteke) te održavaju najznačajnije kulturne manifestacije;
- najznačajni sportski objekti Grada i Kantona se nalaze na teritoriji općine;
- bezbjedonosna situacija se smatra nezadovoljavajućom uz posebno izražen problem maloljetničkog prestupništva.

Prema objavljenim statističkim podacima u publikaciji Socioekonomski pokazatelji po općinama u FBiH u 2016. godini (izdanje Federalnog zavoda za programiranje razvoja, maj 2017. godine), navedeni su slijedeći podaci za općinu Centar Sarajevo:

- prisutno stanovništvo: 54.369 stanovnika
- broj zaposlenih: 41.360, radno sposobno stanovništvo: 37.266
- prosječna neto plaća: KM 1.197 (142,7% u odnosu na FBiH=100)
- broj penzionera/penzija: 14.789
- uvoz po glavi stanovnika: 13.277, izvoz po glavi stanovnika KM 7.094
- broj preduzeća: 8.663; broj preduzeća na 1000 stanovnika: 159,3

U skladu sa navedenim, a prema osnovnim indikatorima razvijenosti (stepen zaposlenosti, stepen nezaposlenosti, broj učenika osnovnih i srednjih škola na 1000 stanovnika, prihodi po glavi stanovnika), općina Centar se smatra najrazvijenijom u FBiH.

Navedeni i drugi pokazatelji (broj stanovnika, površina, broj učenika, razvijenost), pored općeg značaja, bitni su i zbog toga što se koriste prilikom određivanja omjera prihoda od indirektnih poreza (pdv-a) koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave na području Kantona Sarajevo.

Za naredni period evidentna su pozitivna očekivanjima viših nivoa vlasti (definisana u dostupnim smjernicama ekonomske i fiskalne politike) uz prihvatanje nužnosti provođenja reformi i poduzimanje dodatnih mjera za dinamiziranje privrednog razvoja i ublažavanje posljedica krize (izgradnja stimulativnog privrednog ambijenta, obezbjeđenje realizacije investicionog ciklusa, podsticanje izvoza proizvoda i usluga u cilju smanjenja debalansa i osiguranja privredne i opšte stabilnosti, dovođenje ukupne javne potrošnje u realne okvire).

Uz navedene pozitivne trendove, trebalo bi i koristiti i mogućnosti korištenja sredstava viših nivoa vlasti, različitih međunarodnih i evropskih fondova što bi podrazumijevalo realnije i potpunije planiranje projekata te očekivane pozitivne efekte učešća Općine Centar u više projekata koji imaju za cilj poboljšanje uslova za investiranje, smanjenje opterećenja privrede i privlačenju investicija.

Uvažavajući eksterne i interne faktore, Strategijom razvoja općine Centar za period 2016.-2022. godine, kao i Strateškim planom – Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar za period 2018.-2021. godine definisani su:

- vizija općine Centar kao „*moderne, otvorene, dinamične lokalne zajednice koja prati razvoj evropskih gradova i stvara pretpostavke održivog razvoja i unapređenja kvaliteta života građana*“
- fokusi, strateški ciljevi i aktivnosti općine Centar³:

<i>Fokusi</i>	<i>Strateški ciljevi</i>	<i>Aktivnosti</i>
1. smanjenje nezaposlenosti	1. stabilan ekonomski rast	<ul style="list-style-type: none"> • prepoznavanje investicionih prilika • promjenu ekonomske strukture u pravcu rasta usluga sa visokom dodatnom vrijednosti • poboljšanje poslovnog ambijenta i servisa prema investitorima • privlačenje investicija • postinvesticionu podršku • rast kvaliteta ponude radne snage • jačanje preduzetničke infrastrukture i preduzetničkih servisa • podrška start up biznis projektima u funkciji samozapošljavanja • podrška projektima prekvalifikacije i obrazovanja odraslih
2. socijalna inkluzija pojedinaca i grupa	2. unapređenje kvaliteta, održivosti i dostupnosti javnih i socijalnih servisa	<ul style="list-style-type: none"> • unapređenje kvaliteta socijalnih servisa • podršku projektima socijalne inkluzije, posebno za osobe u stanju socijalne

³ Strategija razvoja opštine Centar Sarajevo za period 2016-2022. godine (Sarajevo, juli 2016. godine)

		potrebe i ranjive društvene grupe <ul style="list-style-type: none"> • organizovanje društvenih aktivnosti u cilju prevencije korupcije i kriminala,
3. stanje okoliša	3. smanjenje pritisaka na okoliš	<ul style="list-style-type: none"> • poboljšanje sistema upravljanja okolišem • Izgradnju u skladu sa prostorno planskom dokumentacijom • razvoj komunalne infrastrukture • povećanje energetske efikasnosti

U skladu sa navedenim, Strategijom su definisane i osnovne razvojne oblasti:

- A. lokalni ekonomski razvoj
- B. socijalni razvoj
- C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura

u okviru kojih su definisani sektorski ciljevi, programi, mjere te projekti/aktivnosti.

Za pripremu podataka za DOB Općine Centar Sarajevo za period 2019.-2021. godine, Služba za finansije je dostavila instrukcije potrošačkim jedinicama (općinske službe) čiji su podaci sumirani i usklađeni sa procijenjenim prihodima i izvorima sredstava po godinama.

Dostavljeni finansijski zahtjevi službi (potrošačkih jedinica) sadržavali su inicijalne projekcije potrebnih sredstava za naredni trogodišnji period.

Programska klasifikacija koja se primjenjuje utvrđena je definisanjem budžetskih programa i projekata. Programsko budžetiranje, kao forma budžetiranja bazirana na rezultatima, zahtjeva da se ukupno potrebna sredstva prikažu raspoređena po budžetskim programima, definirajući za svaki program njegove ciljeve, aktivnosti i kvantitativne pokazatelje.

U skladu sa navedenim, ali i s ciljem otklanjanja neusklađenosti utvrđenih u Izjavi o fiskalnoj odgovornosti, Instrukcija je i ove godine sadržavala i preporuku da je potrebno dokumentirati izvore informacija (zahtjeve, analize, zakonski osnov) na osnovu kojih službe pripremaju prijedloge za budžetske dokumente te dostaviti parametre koje službe koriste za mjerenje učinaka s obzirom na to da se Izjavom o fiskalnoj odgovornosti dokazuje zakonito, namjensko, efikasno i ekonomično trošenje budžetskih sredstava i poštivanje budžetskih principa participativnosti, transparentnosti, efikasnosti i ekonomičnosti, odnosno da je potrebno dati obrazloženje za podatke koji se odnose na mjerenje učinaka programa, a koji se ne mogu dostaviti u skladu sa budžetskim instrukcijama.

Također, dostavljene radne tabele sadržavale su i informaciju o indikativnom finansijskom okviru projekata iz Akcionog plana implementacije Strategije razvoja općine za period 2016.-2019. godine, a s obzirom na to da se istovremeno pripremao i novi strateški plan za naredni trogodišnji period, potrošačke jedinice su pripremu i dostavu podataka najvećim dijelom izvršile putem linka (obrazaca) za dostavu projektnih prijedloga za Strateški plan.

Nakon analize dobijenih podataka od službi (potrošačkih jedinica), može se zaključiti:

- da je većina projekata koji su se kontinuirano realizirali u prethodim godinama planirana i za naredni budžetski period,
- da je planiran značajan broj kapitalnih (razvojnih) projekata čija će realizacija biti finansirana iz vanjskih izvora (privatni kapital, međunarodni fondovi), a koji će

zahtijevati djelimično i budžetska sredstva u smislu pripreme prostorno-planske i druge projekte dokumentacije, eventualno rješavanje imovinskih odnosa kao i za troškove promocije s ciljem privlačenja vanjskih izvora sredstava,

- da se kao bazna godina za utvrđivanje potrebnih sredstava koristila 2018. godina iako je Instrukcijom istaknuto da tekuća godina obuhvata i dio prenesenih sredstava prethodne godine, te da se procjene za period 2019.-2021. godine trebaju bazirati isključivo na procjeni potrebnih tekućih sredstava za te godine,
- da se u većini dostavljenih prijedloga ne iskazuju mjere učinka i njihove ciljane vrijednosti za programe i ostale relevantne informacije koje se odnose na ciljeve i aktivnosti programa.

Iako su identični problemi registrovani i u DOB-ovima viših nivoa vlasti ranijih godina (budžetski zahtjevi usmjereni prema trošku po ulaznim elementima umjesto prema rezultatima realizacije strateških ciljeva i politika djelovanja, nedefiniranje ušteda, neidentifikovanje i kvantifikacije mjere učinaka kao indikatora uspješnosti programa, odnosno ostvarenih direktnih rezultata i krajnjih učinaka aktivnosti korisnika), navedeni utvrđeni nedostaci ulaznih podataka predstavljat će i dalje polaznu osnovu za nastojanja da se unaprijedi ova faza budžetskog ciklusa s ciljem osiguranja kvalitetnijih i potpunijih inicijalnih zahtjeva za budžetskim sredstvima.

Projekcija prihoda i izdataka Općine

Ključni faktor za određivanje predloženih prioriteta potrošnje i gornje granice rashoda je projicirani okvir prihoda.

Projekcija prihoda data je na bazi postojećih propisa na državnom, federalnom i kantonalnom nivou, kao i općinskih odluka, pri čemu je i dalje potrebno konstatovati da niti u prethodnom periodu nisu ispunjene obaveze Kantona Sarajevo za donošenje propisa o pripadnosti javnih prihoda, kao i obaveze potvrđene Presudom Ustavnog suda Federacije BiH od 12.10.2010. godine potvrđene i rješenjem Ustavnog suda od 24.05.2011. godine (obaveza kantona da usaglase zakone u propisanim rokovima, izvrše prenos poslova i nadležnosti na jedinice lokalne samouprave) iako su pokrenute aktivnosti na donošenju propisa o lokalnoj samoupravi i pratećeg propisa o pripadnosti javnih prihoda na području Kantona Sarajevo.

Prihodi koji se raspoređuju općini u skladu sa trenutno važećim propisima o pripadnosti javnih prihoda u FBiH planirani su u skladu sa višegodišnjim prosjekom (porez na imovinu, porez na dohodak, cestovne naknade, posebne naknade za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća), u skladu sa ostvarenjem u 2017. godini, planom 2018. godine, pri čemu je bitan limitirajući faktor činjenica da Općina ne raspolaže baznim podacima o obveznicima na osnovu kojih bi mogla pratiti trendove, uspješnost naplate kao i raspodjelu ovih prihoda.

Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju jedinicama lokalne samouprave (8,42% pripadajućih prihoda koji se raspoređuju jedinicama lokalne samouprave u skladu sa godišnjim Uputstvom o određivanju učešća u prihodima od indirektnih poreza) planirani su za naredne godine na osnovu revidiranih procjena prihoda od indirektnih poreza za općine Kantona Sarajevo dostavljenim od strane Federalnog ministarstva finansija (broj 05-14-2-3186-1/18 od 15.05.2018. godine).

Bitno je istaći da je u navedenim projekcijama uzeta u obzir i dodatna raspodjela sredstava Općini Centar u skladu sa Sporazumom o načinu realizacije povrata pogrešno doznačenih sredstava u 2017. godini (broj 05-14-2-1368/18 od 07.03.2018. godine).

U prihodima koje Općina neposredno ostvaruje najznačajniji prihodi su planirani od iznajmljivanja poslovnih prostorija (bez vanrednih preuzimanja i plaćanja dugova starih dužnika, prihodi od kamata na depozite u bankama (u skladu sa očekivanim daljim smanjivanjem kamatnih stopa na depozite u uslovima velike likvidnosti stabilnih banaka), općinske komunalne takse (planirani samo u skladu sa trendom naplate u proteklim i tekućoj godini zbog nepostojanja podataka o bazi obveznika), naknade za zemljište naknade za korištenje zemljišta u cestovnom pojasu i drugog zemljišta koje pripada javnim, lokalnim i nekategorisanim cestama kojima upravlja Općina (u skladu sa procjenama nadležnih službi koje su limitirane nemogućnostima realnog planiranja prostornog uređenja područja općine).

Određeni prihodi čija se naplata očekuje prvi put u 2018. godini (od zakupa zemljišta, zakupa stanova) nisu planirani u narednim godinama s obzirom na to da u ovom trenutku ne raspolažemo podacima koji bi mogli predstavljati realan osnov za projiciranje ovih prihoda u narednim godinama.

Nisu planirane donacije pravnih i fizičkih lica po osnovu ulaganja u poslovne prostore imajući u vidu primjenu odluke o dodjeli u zakup poslovnih prostorija kojom nisu predviđena kompenziranja ulaganja sa obavezama za plaćanje zakupnine.

U okviru primljenih grantova planirani su transferi Centralne izborne komisije za provođenje lokalnih izbora 2020. godine (KM 70.000), za kapitalne projekte Općine za komunalnu infrastrukturu u 2019. godini (za sanaciju, rekonstrukciju i održavanje vodovoda i kanalizacije, zalokalne ulice) te za objekte socijalne infrastrukture (za školu na Šipu u periodu 2019.-2021, za objekt Centra za zdravo odrastanje djece u 2019. godini).

U tabeli procjene prihoda za period 2019.- 2021. godinu iskazani su samo tekući prihodi (bez procjene neutrošenih sredstava iz prethodne godine, odnosno iskazanih prenetih sredstava u realizaciji 2017. i Budžetu 2018.godine):

EKON. KOD	OPIS	Izvršenje I-XII 17	Budžet 2018.	Projekcija 2019.	Projekcija 2020.	Projekcija 2021.
	I+II UKUPNO RASPOLOŽIVA SREDSTVA	58.473.141	55.077.000	32.382.000	26.453.000	26.013.000
700000	I PRIHOD I PRIMICI TEKUĆEG PERIODA	32.048.029	32.708.280	32.382.000	26.453.000	26.013.000
710000	PRIHODI OD POREZA	12.447.158	11.750.000	12.200.000	12.100.000	12.150.000
711000	POREZI NA DOBIT POJEDINACA I PODUZEĆA	19.819	0	0	0	0
711112	Porez na dobit od poljoprivrednih djelatnosti	1.989	0	0	0	0
711115	Porez na prihod od imovine i imovinskih prava	17.830	0	0	0	0
714000	POREZ NA IMOVINU	6.934.592	5.650.000	5.550.000	5.450.000	5.300.000
714111	Porez na imovinu	1.712.391	1.750.000	1.750.000	1.750.000	1.700.000
714131	Porez na promet nepokretnosti	5.222.201	3.900.000	3.800.000	3.700.000	3.600.000
716000	Porez na dohodak	569.846	500.000	500.000	500.000	500.000

716100	Porez na dohodak	569.846	500.000	500.000	500.000	500.000
717000	Prihodi od indirektnih poreza	4.922.900	5.600.000	6.150.000	6.150.000	6.350.000
717131	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju Direkcijama za ceste	1.291.908	1.200.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000
717141	Prihodi od indirektnih poreza koji pripadaju jedinicama lok. samouprave	3.630.992	4.400.000	4.900.000	4.900.000	5.100.000
720000	NEPOREZNI PRIHODI	16.631.521	14.786.531	13.282.000	12.783.000	12.363.000
721000	Prihodi od poduzetničke aktivnosti i imovine	5.511.996	4.774.500	4.493.000	4.383.000	4.263.000
721112	Prihodi od davanja prava na eksploataciju prirodnih resursa, patenata i autorskih honorara	331	0	0	0	0
721122	Prihodi od iznajmljivanja imovine	5.267.283	4.400.000	4.300.000	4.200.000	4.100.000
721129	Prihodi od iznajmljivanja imovine-skloništa	41.595	80.000	80.000	80.000	80.000
721121	Prihodi od iznajmljivanja imovine-zemljište		10.000	0	0	0
721200	Prihodi od iznajmljivanja imovine-stanova		11.500	0	0	0
721210	Prihodi od kamate za depozite u banci	163.822	170.000	110.000	100.000	80.000
721239	Ostali prihodi od imovine	4.886	100.000	0	0	0
721611	Prihodi od privatizacije stanova i PP	34.079	3.000	3.000	3.000	3.000
722000	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	8.122.492	7.245.000	6.044.000	5.605.000	5.305.000
722321	Komunalne općinske takse	2.221.349	2.300.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000
722442	Naknada za izgradnju i održavanje javnih skloništa	76.434	80.000	80.000	70.000	70.000
722454	Naknada za korištenje državnih šuma	205	0	0	0	0
722431	Naknada za dodjeljeno zemljište	179.946	300.000	200.000	200.000	200.000
722433	Prihodi od naknade za uređenje zemljišta	1.355.831	1.100.000	729.000	500.000	500.000
722435	Naknada po osnovu prirodnih pogodnosti renta	1.795.575	1.830.000	1.500.000	1.300.000	1.000.000
722436	Naknada po osnovu tehničkog pregleda građevina	269.959	270.000	250.000	250.000	250.000
722460	Naknada za zauzimanje javnih površina	930.082	950.000	800.000	800.000	800.000
722465	Naknada za reklame na fasadama	81.390	90.000	90.000	90.000	90.000
722449	Ostale općinske naknade-cestovni pojas	54.721	60.000	45.000	45.000	45.000
722510	Ostale općinske naknade- katastar	89.483	60.000	60.000	60.000	60.000
722611	Ostale općinske naknade-vjenčanja i ovjere na terenu	19.190	25.000	25.000	25.000	25.000
722611	Prihodi od pružanja usluga građanima	26.301	25.000	35.000	35.000	35.000
722611	Prihodi od pružanja usluga građanima - prodaja matičnih obrazaca	31.960	30.000	30.000	30.000	30.000
722700	Neplanirane uplate-prihodi	14.686	0	0	0	0
722741	Naplata premije osiguranja	975.380	125.000			
722530	Cestovne naknade	484.783	370.000	370.000	370.000	370.000

722531	Naknada za upotrebu puteva za vozila pravnih osoba	172.318	150.000	150.000	150.000	150.000
722532	Naknada za upotrebu puteva za vozila građana	312.465	220.000	220.000	220.000	220.000
722580	Posebne naknade	2.444.743	2.350.000	2.350.000	2.400.000	2.400.000
722581	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnovica zbirni iznos neto plaće	2.204.707	2.100.000	2.100.000	2.150.000	2.150.000
722582	Posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća gdje je osnovica zbirni iznos neto primitaka po osnovu druge samostalne djelatnosti i povremenog samostalnog rada	239.979	250.000	250.000	250.000	250.000
722582	Naknada za vatrogasne jedinice iz premije osiguranja imovine i od autoodgovornosti	57	0	0	0	0
722583						
723000	Novčane kazne	67.508	47.031	25.000	25.000	25.000
723131	Novčane kazne po općinskim propisima	14.780	10.000	5.000	5.000	5.000
723139	Ostali prihodi	52.728	37.031	20.000	20.000	20.000
730000	TEKUĆE POTPORE (GRANTOVI)	2.107.450	3.928.248	1.900.000	570.000	500.000
732111	Primljeni grant od Trezor BiH CIK	0	70.000	0	70.000	0
732111	Primljeni grant od Ministarstva vanjskih poslova	0	7.000	0	0	0
732112	Primljeni grant od FBiH	50.000	0	0	0	0
742114	Primljeni grant od Kantona -	1.477.042	3.604.114	1.700.000	500.000	500.000
732114	Primljeni grant od Kantona - Ministarstva za boračka pitanja	0	0	0	0	0
733112	Donacija od pravnih lica i fizičkih lica	160.990	0	0	0	0
742114	Primljeni grant od Kantona za VIK	202.867	247.133	200.000	0	0
742114	Primljeni grant od Kantona -za sanaciju zgrade	116.551	0	0	0	0
742212	Serda za gasifikaciju Poljina	0	0	0	0	0
742115	Primljeni grant od gradova	100.000	0	0	0	0
810000	PRIMICI	861.900	2.243.500	5.000.000	1.000.000	1.000.000
811111	Primici od prodaje zemljišta i imovine	841.364	2.013.500	1.000.000	1.000.000	1.000.000
811111	Primici od prodaje imovine			4.000.000		
813000	Ostali prilivi	0	230.000	0	0	0
813211	Otplate od pozajmljivanja pojedincima	0	0	0	0	0
813612	Otplate od ostalih domaćih potraživanja - rušenje objekata	20.536	0	0	0	0
591000	II Neurošena sredstva iz predhodne godine - za nerealizovane projekte	26.425.112	22.368.720	0	0	0

DOB-om su utvrđene početne gornje granice rashoda za 2019.-2021. godinu unutar kojih će službe razviti svoje detaljne zahtjeve za budžetskim sredstvima u skladu sa narednom instrukcijom za pripremu finansijskih planova za Nacrt Budžeta 2019. godine.

Projekcija izdataka bazirala se na izvršenju za 2017. godinu te planiranim potrebama u 2018. godini, pri čemu se nastojalo planirati sredstva za višegodišnje kapitalne projekte čija

je realizacija započeta u 2017. i prethodnim godinama kako bi se planiralo okončanje ovih projekata u narednom periodu.

Ukupni izdaci su usklađeni sa planiranim prihodima i manji su u odnosu na planirana sredstva tekućeg perioda za 2018. godinu za 1% (2019.) 19% (2020.) i 20% (2021.).

Iako neznatne ukupne razlike u planiranim prihodima 2018. i 2019. godine, posmatrano prema izvorima sredstava i vrsti prihoda najznačajnije razlike u 2019. godini iskazane su na povećanim prihodima od indirektnih poreza te smanjenjem naknadama za zemljište i planiranim transferima iz Kantona.

U 2019. godini su također planirani i primici od prodaje općinskog objekta u Crnoj Gori koji je pravomoćnom presudom vraćen u vlasništvo Općine. Projicirana vrijednost primitka po ovom osnovu je KM 4.000.000 koji je raspoređen na kapitalne projekte Općine (izgradnja škole na Šipu, izgradnja objekta Razigrani dani, izgradnja Centra za zdravo odrastanje djece). S obzirom na to da u ovom trenutku nije poznata dinamika niti kompletne procedure koju će biti potrebno provesti za realizaciju ove prodaje, navedeni prihodi predstavljaju isključivo potencijalni izvor sredstava u 2019. godini.

Procjena ukupno raspoloživih sredstava u narednim godinama je značajno manja u odnosu na ukupna sredstva planirana u 2018. godini što je djelimično posljedica stvarnih procijenjenih umanjena na određenim budžetskim stavkama, specifičnih projekata koji su planirani u 2018. godini, ali najvećim dijelom neiskazivanja prenijetih sredstava iz prethodnih godina koja su raspoređena u Budžetu 2018. godine (KM 22.368.720).

Također, za velike investicione projekte (izgradnja škole na Šipu, izgradnja stambeno-poslovnog objekta na Šipu) nisu planirana dovoljna sredstva za okončanje ovih projekata u narednim godinama, s obzirom na to da vlastita sredstva Općine, uz zadržavanje drugih projekata, neće biti dostatna za njihovo finansiranje.

Za dio ovih projekata planirano je finansiranje iz sredstava transfera Kantona, a imajući u vidu da u ovom momentu nije poznat raspored eventualnih transfera viših nivoa vlasti za ove namjene, stvarna sredstva za realizaciju ovih i drugih kapitalnih ulaganja bit će određena iz eventualno drugih izvora, preraspodjelom sa drugih projekata ili iz rasporeda suficita iz prethodnih godina, a koji će se identificirati u konačnim budžetskim dokumentima za naredne godine.

Pored navedenog, bilo bi nužno ocijeniti opravdanost planiranja istih projekata ili rasporeda sredstava na iste korisnike u budžetima viših nivoa vlasti i jedinica lokalne samouprave zbog nejasne ili podijeljene nadležnosti s ciljem osiguranja pravičnosti, transparentnosti, participativnosti, odnosno jednakih prava svih javnih subjekata u raspodjeli sredstava.

Iskazana su i minimalna sredstva tekuće rezerve (po KM 30.000) s obzirom na to da su njihov izvor za naredne godine isključivo tekući prihodi (uvažavajući zakonsko ograničenje od 3% planiranih prihoda bez namjenskih prihoda, vlastitih prihoda i primitaka).

Broj zaposlenih projiciran je na bazi prosječnog broja stvarno zaposlenih na osnovu kojeg je data procjena za 2018. godinu i naredne godine (projiciran je isti prosječni broj zaposlenih kao rezultat kontinuiranih fluktuacija zaposlenih zbog penzionisanja i eventualnih novih zapošljavanja s ciljem popunjavanja radnih mjesta predviđenih sistematizacijom, kao i planiranom reorganizacijom općinskog organa uprave). Također, sredstva planirana za plaće i naknade nisu korigovana u odnosu na eventualne efekte najavljenih izmjena propisa o oporezivanju dohotka.

Budžetske procjene izdataka raspoređene su na Općinu Centar Sarajevo kao jedinstvenog budžetskog korisnika u skladu sa donesenim Registrom budžetskih korisnika Općine Centar Sarajevo za 2019. godinu.

Budžetske procjene prema ekonomskoj klasifikaciji sa projekcijama za period 2018. –2020. godine:

EKON. KOD	OPIS	Izvršenje I-XII 17	Budžet po izmjenama i dopunama	Projekcija 2019.	Projekcija 2020.	Projekcija 2021.
1	2	5	12	13	14	14
	IZDACI (I + II + III+IV)	36.104.424	55.077.000	32.382.000	26.453.000	26.013.000
61000	I TEKUĆI IZDACI	17.408.446	27.146.897	18.608.980	18.801.980	18.586.980
611000	Plaće i naknade troškova zaposlenih	7.625.499	8.265.900	8.245.000	8.245.000	8.245.000
611100	Bruto plaće sa doprinosima iz plaće	6.701.822	7.180.000	7.200.000	7.200.000	7.200.000
611200	Naknade troškova zaposlenih	923.677	1.085.900	1.045.000	1.045.000	1.045.000
612000	Doprinosi poslodavca	705.881	760.000	770.000	770.000	770.000
612100	Doprinosi poslodavca	705.881	760.000	770.000	770.000	770.000
613000	Izdaci za materijal i usluge	3.898.973	6.128.647	4.065.480	4.135.480	4.040.480
613100	Putni troškovi	22.225	30.000	10.000	10.000	5.000
613200	Izdaci za energiju	217.400	355.500	282.500	282.500	284.000
613300	Izdaci za komunalne usluge	304.979	385.050	332.050	332.050	324.000
613400	Nabavka materijala	212.620	413.422	304.430	272.430	270.980
613500	Izdaci za usluge prevoza i goriva	17.638	33.000	32.000	32.000	32.000
613600	Izdaci za iznajmljivanje imovine	32.994	53.000	53.000	53.000	53.000
613700	Izdaci za tekuće održavanje	1.083.445	2.061.771	1.440.000	1.445.000	1.430.000
613800	Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i platnog prometa	25.067	38.000	41.000	41.000	41.000
613900	Ugovorene usluge	1.982.605	2.758.904	1.570.500	1.667.500	1.600.500
614000	Tekući transferi	5.178.093	11.992.349	5.528.500	5.651.500	5.531.500
614100	Transferi drugim nivoima vlasti	1.020.558	1.712.189	1.092.000	1.215.000	1.035.000
614200	Transferi pojedincima	1.813.772	7.498.110	2.896.500	2.956.500	2.966.500
614300	Transferi neprofitnim organizacijama	1.680.789	1.647.800	1.070.000	1.080.000	1.100.000
614400	Subvencije javnim preduzećima	399.058	469.250	255.000	175.000	230.000
614500	Subvencije privatnim preduzećima	162.763	480.000	155.000	145.000	120.000
614800	Ostali transferi - povrat i drugo	101.153	185.000	60.000	80.000	80.000
	II KAPITALNI IZDACI	18.687.862	27.565.219	13.713.020	7.591.020	7.366.020
615000	Kapitalni transferi	5.552.297	7.823.506	2.553.020	2.079.020	2.027.020
615100	Kapitalni transferi drugim nivoima vlasti	3.141.882	4.946.753	1.199.000	885.000	900.000
615200	Kapitalni transferi pojedincima	300.103	586.020	299.020	299.020	289.020
615300	Kapitalni transferi neprofitnim organizacijama	290.300	192.000	70.000	70.000	60.000
615400	Kapitalni transferi javnim preduzećima	1.820.012	2.098.733	985.000	825.000	778.000
615500	Kapitalni transferi privatnim preduzećima		0	0	0	0
821000	Kapitalna ulaganja	13.135.565	19.741.712	11.160.000	5.512.000	5.339.000

821100	Nabavka i uređenje zemljišta	603.250	1.709.500	1.000.000	1.000.000	1.000.000
821200	Nabavka građevina	4.977.839	8.202.442	6.163.000	1.825.000	1.810.000
821300	Nabavka opreme	958.291	1.701.257	689.000	809.000	759.000
821500	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	140.162	215.000	250.000	40.000	140.000
821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	6.456.023	7.913.513	3.058.000	1.838.000	1.630.000
	III FINANSIRANJE	8.116	119.884	30.000	30.000	30.000
822000	Izdavanja za rušenje bespravnih objekata	8.116	119.884	30.000	30.000	30.000
822000	Sredstva za posticaj razvoja i zapošljavanja	0	0			
	IV TEKUĆE REZERVE	158.573	245.000	30.000	30.000	30.000

Posmatrajući prema izvorima prihoda tekućeg perioda, struktura sredstva je slijedeća:

FOND - IZVOR SREDSTAVA	Budžet	procjene		
	2018.	2019.	2020.	2021.
OPĆA SREDSTVA	18.077.530	17.735.000	17.525.000	17.455.000
NAMJENSKA SREDSTVA	10.702.502	12.747.000	8.358.000	8.058.000
- cestarine	1.630.000	1.665.000	1.665.000	1.665.000
- posebna naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća	2.350.000	2.350.000	2.400.000	2.400.000
- naknade za izgradnju skloništa i zakup skloništa	160.000	160.000	150.000	150.000
- naknada za dodjelu i prodaju zemljišta	1.970.000	1.200.000	1.200.000	1.200.000
- naknada od zakupa zemljišta	10.000			
- naknada za rentu	1.830.000	1.500.000	1.300.000	1.000.000
- naknada za uređenje zemljišta	100.000	200.000	100.000	100.000
- naknade od korištenja javnih površina	950.000	800.000	800.000	800.000
- naknade od postavljanja reklama, displeja, transparenata	90.000	90.000	90.000	90.000
- naknade od korištenja šuma				
- sredstva od privatizacije stanova	3.000	3.000	3.000	3.000
- prihodi od ostale imovine	214.500	4.000.000		
- prihodi za uređenje Šipa	1.000.000	529.000	400.000	400.000
- prihodi od premije osiguranja zgrade Općine	125.000			
- namjenska sredstva za rad komisija (tehnički pregledi i sl)	270.000	250.000	250.000	250.000
DONACIJE- ulaganja u poslovne prostorije				
NAMJENSKI GRANTOVI DRUGIH NIVOA VLASTI	3.928.247	1.900.000	570.000	500.000
UKUPNO TEKUĆA SREDSTVA	32.708.280	32.382.000	26.453.000	26.013.000

Procjena potrošnje po funkcionalnim sektorima za period 2018.-2021. godine daje se u narednom pregledu prema propisanoj klasifikaciji funkcija, opet uzimajući u obzir da su u 2018. godini iskazana i prenijeta neutrošena sredstva iz 2017. godine, dok su u projekcijama za naredne godine prikazani samo tekući prihodi:

Sektor / funkcija	2018.	2019.	2020.	2021.
Opće javne usluge	12.357.544	8.823.876	9.102.877	8.892.936
Obrana	6.671.373	1.837.682	1.877.682	1.877.682
Javni red i sigurnost	633.182	371.182	391.182	371.182
Ekonomski poslovi	10.811.406	5.296.981	3.484.981	3.211.981
Zaštita životne sredine	4.830.785	2.607.637	2.395.637	2.368.637
Stambeni i zajednički poslovi	7.403.389	3.734.774	2.370.774	2.600.714
Zdravstvo	324.000	170.000	160.000	160.000
Rekreacija, kultura i religija	4.445.823	2.269.023	2.269.023	2.234.023
Obrazovanje	5.014.494	5.251.390	2.371.390	2.276.390
Socijalna zaštita	2.585.004	2.019.454	2.029.454	2.019.454
Ukupna potrošnja	55.077.000	32.382.000	26.453.000	26.013.000

U tabelama programskog budžeta za DOB Općine Centar Sarajevo za period 2019.-2021. godine prikazane su ukupne procjene potrebnih sredstava prema utvrđenim programima uz iskazani procenat učešća pojedinih programa u ukupno planiranim sredstvima.

Pri analizi navedenog, opet treba uzeti u obzir da podaci za 2017. i 2018. godinu obuhvataju pored tekućih i prelijeta neutrošena sredstva, kao i da je raspored sredstava bitno određen njihovim izvorom, odnosno da li se radi o namjenskim ili općim sredstvima.

Također, bitno je naglasiti da se budžetski programi 3 (pomoć boračkoj populaciji) i broj 7 (provođenje javnog interesa u oblasti sporta) značajno razlikuju u odnosu na tekuću godinu, najvećim dijelom zbog toga što je finansiranje nevladinog sektora, koje je trenutno djelimično raspoređeno u ova dva programa, u narednim godinama prikazano jedinstveno u okviru programa 9 (uspostavljanje partnerstva i pomoć za razvoj organizacija civilnog društva).

Cijeneći značaj strateškog usmjerenja kojeg predstavlja usvojena Strategija razvoja, važnost jasno definisanih, mjerljivih, dostižnih i realnih ciljeva posebno u kontekstu planiranja budžeta koji predstavlja osnovni instrument ostvarenja vizije i ciljeva, u programskom dijelu Dokumenta okvirnog budžeta Općine Centar za 2019.-2021. godinu prikazana je i poveznica trenutno definisanih budžetskih programa sa prepoznatim razvojnim oblastima, sektorskim ciljevima, programima i mjerama u Strateškom planu / Akcionom planu implementacije Strategije razvoja za period 2018.-2021. godine.

U skladu sa navedenim, u DOB-u je iskazana veza programskog dijela budžeta sa mjerama za koje je u Strateškom planu / Akcionom planu za period 2019.-2021. godine iskazana finansijska podrška.

S obzirom na to da su potrebna sredstva po programima za period 2019. – 2021. godine bazirana na općim trenutnim procjenama, nisu prikazani pojedinačni projekti u okviru projekata, a koji će se u konačnim vrijednostima utvrditi prilikom izrade budžeta za konkretne godine, kada će biti prikazana urađena konačna klasifikacija programa i projekata te veza između konkretnih projekata budžeta i projekata.

Općina u narednom periodu nije planirala kreditna zaduživanja tako da se u DOB-u ne prikazuju niti se mogu dati procjene javnog duga i njegove implikacije na budžete narednih godina.

Programske tabele pregleda prioriteta budžetske potrošnje sa projekcijama za period 2019.-2021. godine:

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 1: Zastupanje Općine i zaštita imovine Općine pred sudovima i drugim organima (tekući program 1)	43.596	202.000	80.000	90.000	90.000	-	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	0,12%	0,37%	0,25%	0,34%	0,35%	*** administrativna podrška			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 2: Opsluživanje rada Općinskog vijeća, parlamentarnih grupa i realizacija izbora (tekući program 2)	814.493	965.000	720.000	915.000	720.000	-	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	2,26%	1,75%	2,22%	3,46%	2,77%	*** administrativna podrška			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 3: Pomoć boračkoj populaciji (tekući program 3)	663.695	684.710	255.000	255.000	245.000	B. socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.1. uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.2. Podrška boračkoj populaciji

						C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.9. zaštita prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa	2.9.3. Podrška projektima očuvanja uspomene na ratni period 92-95 - uređenje memorijalnih centara, spomenika i muzeja
% učešća u ukupnim sredstvima	1,84%	1,24%	0,79%	0,96%	0,94%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 4: Pružanje pomoći za socijalno najugroženije kategorije građana, porodilje i mjere natalitetne politike (tekući program 4)	977.565	1.218.540	937.000	937.000	937.000	B. Socijalni razvoj	2. Unapređenje zdravlja stanovništva	2.1. Povećanje dostupnosti zdravstvene zaštite za sve stanovnike	2.1.4. Poboljšanje zdravstvene brige za teško bolesnu populaciju 2.1.5. Obezbjedenje zdravstvene zaštite za lica u stanju socijalne potrebe
								2.5. Podrška natalitetu	2.5.1. Finansijska podrška porodiljama

<i>% učešća u ukupnim sredstvima</i>	2,71%	2,21%	2,89%	3,54%	3,60%

		2.5.2. Sufinansiranje vantjelesne oplodnje
3. Socijalna inkluzija	3.1. Uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika
	3.2. Razvoj socijalnih usluga	3.2.1. Unapređenje kvaliteta pružanja usluga socijalne zaštite
	3.7. Program rješavanja problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite	3.7.1. Implementacija Akcionog plana BiH za rješavanje pitanja Roma

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 5: Podrška zdravstvenim ustanovama (tekući program 5)	80.000	169.000	50.000	50.000	50.000	B. socijalni razvoj	2. Unapređenje zdravlja stanovništva	2.1. Povećanje dostupnosti zdravstvene zaštite za sve stanovnike	2.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova rada zdravstvenih ustanova i istraživačkih institucija
								2.4. Kontrola, zbrinjavanje i liječenje od ovisnosti	2.4.2. Podrška programima zbrinjavanja i terapijske rehabilitacije u oblasti ovisnosti
% učešća u ukupnim sredstvima	0,22%	0,31%	0,15%	0,19%	0,19%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 6: Podrška obrazovanju kroz poboljšanje uslova rada i funkcionisanje obrazovnih ustanova (tekući program 6)	699.617	916.268	585.000	585.000	585.000	B. socijalni razvoj	1. Obrazovanje Razvoj ljudskih potencijala	1.1. Razvoj fizičke infrastrukture u obrazovnim institucijama	1.1.1. Podrška izgradnji, uređenju i opremanju prostora u predškolskim i školskim ustanovama
									1.1.3. Finansiranje i sufinansiranje troškova prevoza učenika osnovnih škola
								1.2. Razvoj nastavnih i vannastavnih aktivnosti u obrazovnim institucijama	1.2.1. Podrška takmičenjima osnovnih škola u znanju
									1.2.2. Podrška edukativnim programima za učenike osnovnih škola
								1.2.4. Pružanje materijalne pomoći roditeljima kroz nabavku ruksaka i školskog pribora za učenike prvog razreda	

									1.2.5. Stipendiranje nadarenih učenika srednjih škola i studenata
									1.2.6. Opremanje biblioteka
						3. Socijalna inkluzija	3.2. Razvoj socijalnih usluga	3.2.4. Implementacija programa prevencije maloljetničke delikvencije i suzbijanja socio-patoloških pojava	
							3.7. Program rješavanja problema Roma u oblastima zapošljavanja, stambenog zbrinjavanja i zdravstvene zaštite	3.7.1. Implementacija Akcionog plana BiH za rješavanje problema Roma	
% učešća u ukupnim sredstvima	1,94%	1,66%	1,81%	2,21%	2,25%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvaren o	Plan	Procjen a	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 7: Provođenje javnog interesa u oblasti sporta (tekući program 7)	581.001	523.700	252.000	252.000	252.000	B . socijalni razvoj	4. Unapređenje socijalnog položaja mladih	4.3. Razvoj svijesti mladih o značaju kreativnog slobodnog vremena i pružanje podrške mladima u organizaciji kulturnih i sportskih aktivnosti i događaja	4.3.4. Poboljšanje uslova za rad sa djecom i mladima sa invaliditetom
							5. Razvoj sporta	5.2. Širenje školskog sporta kao integralnog dijela odgojno obrazovnog procesa	5.2.2. Podrška sportskim programima u predškolskim i školskim ustanovama
								5.3. Obezbjedenje održivosti finansiranja sportskih aktivnosti i sportskih objekata	5.3.1. Finansijska podrška iz budžeta sportskim udruženjima i ustanovama
								5.4. Razvoj i održivost JU Centar za sport i rekreaciju	5.4.1. Finansijska podrška aktivnostima JU Centar za sport i rekreaciju
% učešća u ukupnim sredstvima									
	1,61%	0,95%	0,78%	0,95%	0,97%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 8: Razvoj kulture na području općine Centar (tekući program 8)	492.789	756.000	618.000	608.000	608.000	B. socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.1. Uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika
							6. Kultura Razvoj kulturnih sadržaja i programa na području Općine	6.1. Podsticanje modela kulture prilagođenog potrebama svih generacija	6.1.1. Podrška aktivnom učešću građana u kulturnim manifestacijama
								6.2. Unapređenje kulturnog proizvoda	6.2.1. Podrška unapređenju kulturnih manifestacija i rada institucija
							6.2.2. Afirmisanje umjetničkih ostvarenja i podrška autorima-umjetnicima (izdavaštvo, likovna umjetnost, arhitekti i sl).		

% učešća u ukupnim sredstvima

1,36%

1,37%

1,91%

2,30%

2,34%

C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	6.2.3.	Podrška projektima unapređenja kulturne infrastrukture
		6.3. Razvoj i održivost JU Centar za kulturu	6.3.1. Finansijska podrška aktivnostima JU Centar za kulturu
	6.4. Unapređenje saradnje sa vjerskim zajednicama	6.4.1. Podrška vjerskim zajednicama i institucijama	
	2.9. zaštita prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa	2.9.2. Zaštita i sanacija objekata i uličnih cjelina iz kulturno-historijske baštine	

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 9: Uspostavljanje partnerstva i pomoć za razvoj organizacija civilnog društva (tekući program 9)	536.267	567.500	556.000	566.000	586.000	B. socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.2. Razvoj socijalnih usluga	3.2.1. Unapređenj kvaliteta pružanja usluga socijalne zaštite
								3.5. Unapređenje uslova aktivnog življenja za osobe treće životne dobi	3.5.1. Obezbjedenje uslova za sastajanje i druženje u prostorijama mjesnih zajednica i centara za zdravo starenje
									3.5.2. Podrška rekreativnim aktivnostima za starije osobe u cilju poboljšanja zdravlja i održavanja vitalnosti
								8.1. Uspostavljanje partnerstava sa nevladinim sektorom	8.1.1. Izgradnja partnerstva sa nevladinim organizacijama i finansiranje projekata koji su u funkciji realizacije strateških ciljeva općine Centar
8.1.2. Zajedničko apliciranje sa nevladinim organizacijama prema fondovima EU i međunarodnih organizacija									
% učešća u ukupnim sredstvima	1,49%	1,03%	1,72%	2,14%	2,25%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 10: Kontinuirana briga o mladim (tekući program 10)	225.374	200.000	135.000	155.000	155.000	A. Lokalni ekonomski razvoj	1. Privlačenje investicija	1.1. Unapređenje poslovnog ambijenta	1.1.2. Jačanje povoljnog finansijskog ambijenta za male i srednje preduzetnike i obrte
						B. socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.8. Održavanje stambenog fonda	3.8.1. Rješavanje stambenih potreba građana
							4. Unapređenje socijalnog položaja mladih	4.1. Jačanje institucionalnog okvira za učestvovanje mladih u životu lokalne zajednice pružanjem jednakih prilika za sve	4.1.1. Povećati dostupnost informacija o pravima, obavezama i prilikama za mlade
									4.1.4. Unapređenje kapaciteta postojećih organizacija za mlade u skladu sa Rezolucijom o mladima BiH
									4.1.5. Uspostavljanje mehanizama za podsticanje, organizovanje i vrednovanje volonterskog rada mladih
4.1.8. Razvoj i održivost Centra kulture i mladih									

						4.2. Razvoj podsticajnog okruženja za samozapošljavanje mladih	4.2.1. Podrška formalnom obrazovanju mladih
							4.2.2. Podrška programima neformalnog obrazovanja mladih
							4.2.4. Organizovanje edukativnih programa za unapređenje nivoa znanja i poslovnih vještina mladih u cilju povećanja njihove konkurentnosti na tržištu rada
% učešća u ukupnim sredstvima	0,62%	0,36%	0,42%	0,59%	0,60%		

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 11: Osiguranje alternativnog smještaja licima koja nisu u mogućnosti ostvariti povratak u prijeratna mjesta stanovanja (tekući program 11)	4.800	5.000	5.000	5.000	5.000	B. socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.3. Razvoj institucionalnih i vaninstitucionalnih oblika socijalne zaštite	3.3.3. Pomoć za privremeni smještaj socijalno ugroženih porodica sa prebivalištem na području općine Centar
% učešća u ukupnim sredstvima	0,01%	0,01%	0,02%	0,02%	0,02%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 12: <i>Rješavanje stambenih potreba građana putem održavanja stambenog fonda (tekući program 12)</i>	210.029	552.783	195.020	185.020	185.020	B. socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.8. Održavanje stambenog fonda	3.8.1. Rješavanja stambenih potreba građana
						C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	1. Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja općine i rješavanje imovinskih odnosa	1.2. Unapređenje ambijentalnih vrijednosti područja općine	12.1. Unapređenje ambijentalnih vrijednosti
							2. Zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.2. Unapređenje energetske efikasnosti na području općine Centar	2.2.1. Planiranje povećanja energetske efikasnosti na području općine Centar
								2.13. Razvoj i unaprijeđenje saobraćajne infrastrukture	2.13.1. Održavanje mreže postojećih, izgradnja novih saobraćajnica i uređenje prateće saobraćajne infrastrukture (imenovanje i numeracija ulica i objekata,)
% učešća u ukupnim sredstvima	0,58%	1,00%	0,60%	0,70%	0,71%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 13: <i>Inspekcijski nadzor, rušenje i uklanjanje bespravno izgrađenih objekata (tekući program 13)</i>	113.845	211.655	60.000	60.000	60.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	1. Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja Općine	1.4. Sprječavanje bespravne izgradnje	1.4.1. Suzbijanje bespravne izgradnje na području opštine Centar
% učešća u ukupnim sredstvima	0,32%	0,38%	0,19%	0,23%	0,23%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 14: <i>Održavanje ulica u zimskom periodu (tekući program 14)</i>	652.629	965.120	950.000	950.000	950.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.13. Razvoj i unaprijeđenje saobraćajne Infrastrukture	2.13.1. Održavanje mreže postojećih, izgradnja novih saobraćajnica i uređenje prateće saobraćajne infrastrukture
% učešća u ukupnim sredstvima	1,81%	1,75%	2,93%	3,59%	3,65%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 15: Program zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća na području općine Centar Sarajevo (tekući program 15)	658.158	6.601.637	1.873.500	1.843.500	1.733.500	B. socijalni razvoj	7. Unapređenje bezbjednosti na području opštine Centar	7.1. Obezbjedenje javnog reda i mira	7.1.1. Podrška edukaciji o sistemu javne bezbjednosti, prevenciji i načinima na koje građani mogu doprinijeti poboljšanju stanja
									7.1.2. Podrška organima javne bezbjednosti u nabavci tehničkih pomagala i opreme
									7.2.1. Podrška radu struktura civilne zaštite
								7.2. Program zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća	7.2.2. Jačanje službi za zaštitu i spašavanje i poticanje preventivnih mjera zaštite i spašavanja

						C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.5. Korištenje, zaštita i upravljanje zemljištem	2.5.1. Sanacija klizišta na području općine Centar
								2.7. Upravljanje, zaštita i korištenje šumskih eko sistema	2.7.2. Podrška programima izgradnje šumskih protupožarnih puteva, uređenja planinarskih staza i odmorišta
*** administrativna podrška							-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	1,82%	11,99%	5,79%	6,97%	6,66%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 16: Uređenje i održavanje manjih lokalnih komunalnih objekata (tekući program 16)	35.113	93.750	53.500	53.500	53.500	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.3. Pобољшanje vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i oborinskim vodama i uređenje vodotokova	2.3.1. Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže na području općine Centar u skladu sa projektom "Čista Miljacka"
% učešća u ukupnim sredstvima	0,10%	0,17%	0,17%	0,20%	0,21%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 17: Razvoj e-upraver i upravljanje IT sistemima (tekući program 17)	150.553	219.900	149.000	139.000	177.000	*** administrativna podrška	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	0,42%	0,40%	0,46%	0,53%	0,68%	*** razvoj e-uprave i informacionih sistema Općine			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 18: Menadžment ljudskih potencijala - povećanje efikasnosti rada uposlenika (tekući program 18)	26.979	42.000	35.000	35.000	35.000	-	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	0,07%	0,08%	0,11%	0,13%	0,13%	*** administrativna podrška			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 19: Podrška radu lokalne samouprave (tekući program 19)	993	55.000	20.000	25.000	20.000	B. socijalni razvoj	9. Razvoj lokalne i mjesne samouprave	9.1. Implementacija Zakona o lokalnoj samoupravi FBiH	9.1.2. Finansiranje projekata u mjesnim zajednicama
% učešća u ukupnim sredstvima	0,00%	0,10%	0,06%	0,09%	0,08%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br.20: Administrativna podrška (tekući program 20)	10.744.664	12.043.422	11.191.980	11.207.980	11.079.980	-	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	29,76%	21,87%	34,56%	42,37%	42,59%	*** administrativna podrška			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 21: <i>Očuvanje uspomene na šehide i poginule borce (kapitalni program 1)</i>	10.000	210.000	10.000	10.000	10.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.9. Zaštita prirodnog i kulturno-historijskog naslijeđa	2.9.3. Podrška projektima očuvanja uspomene na ratni period 92-.95.- uređenje memorijalnih centara, spomenika i muzeja
% učešća u ukupnim sredstvima	0,03%	0,38%	0,03%	0,04%	0,04%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 22: <i>Pomoć održivom povratku (kapitalni program 2)</i>	143.500	180.000	60.000	60.000	40.000	B. socijalni razvoj	3. Socijalna inkluzija	3.1. Uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.1. Učešće u obezbjeđenju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika
% učešća u ukupnim sredstvima	0,40%	0,33%	0,19%	0,23%	0,15%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvaren o	Plan	Procjen a	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 23: Obnova i uređenje obrazovnih i odgojnih institucija (kapitalni program 3)	2.598.168	3.298.835	4.000.000	1.100.000	1.000.000	B. socijalni razvoj	1. Obrazovanje Razvoj ljudskih potencijala	1.1. Razvoj fizičke infrastrukture u obrazovnim institucijama	1.1.1. Podrška izgradnji, uređenju i opremanju prostora u predškolskim i školskim ustanovama
<i>% učešća u ukupnim sredstvima</i>	7,20%	5,99%	12,35%	4,16%	3,84%				

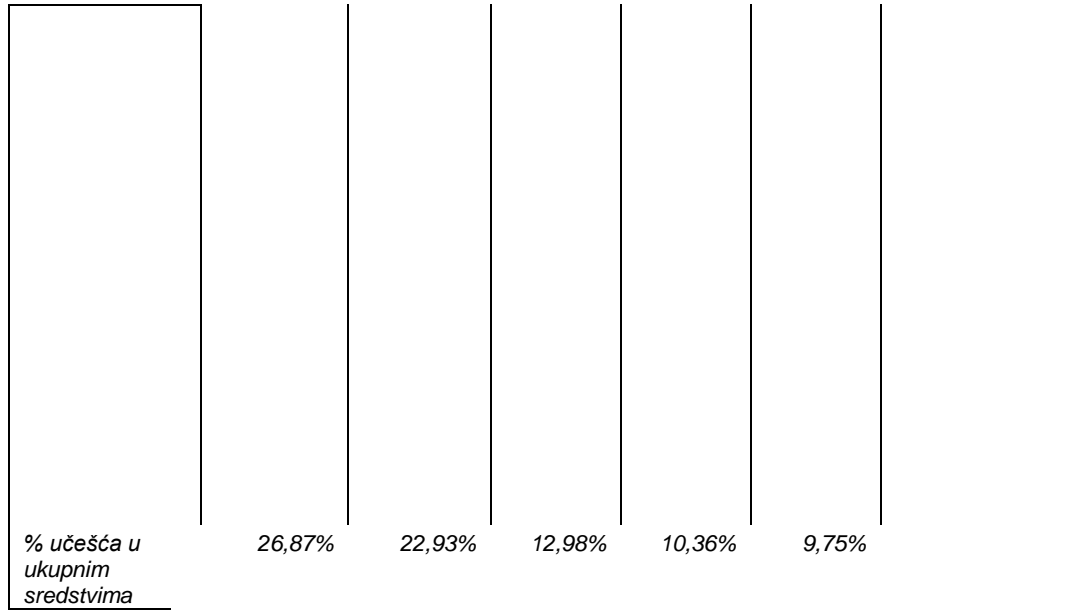
BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 24: Obnova i uređenje sportskih, kulturnih i vjerskih objekata (kapitalni program 4)	88.000	1.122.000	50.000	50.000	50.000	B. socijalni razvoj	5. Razvoj sporta	5.4. Razvoj i održivost JU Centar za sport i rekreaciju i javnih sportskih objekata	5.4.2. Modernizacija i rekonstrukcija stadiona Asim Ferhatović Hase
							6. Kultura Razvoj kulturnih sadržaja i programa na području Općine	6.4. Unapređenje saradnje sa vjerskim zajednicama	6.4.1. Podrška vjerskim zajednicama i institucijama
						C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.9. Zaštita prirodnog i kulturno-historijskog nasljeđa	2.9.2. Zaštita, sanacija objekata i uličnih cjelina iz kulturno-historijske baštine
<i>% učešća u ukupnim sredstvima</i>	0,24%	2,04%	0,15%	0,19%	0,19%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 25: Upravljanje i raspolaganje gradskim zemljištem (kapitalni program 5)	547.149	1.610.800	1.005.000	1.005.000	1.005.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	1. Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja Općine	1.3. Prenos zemljišta za realizaciju planova	1.3.1. Nabavka i uređenje zemljišta u svrhu privođenja krajnjoj namjeni
% učešća u ukupnim sredstvima	1,52%	2,92%	3,10%	3,80%	3,86%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 26: Plansko uređenje prostora općine Centar (kapitalni program 6)	83.303	696.000	317.000	100.000	210.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	1. Pokrivenost planskom dokumentacijom cijelog područja Općine	1.1. Izrada prostorno - planske dokumentacije (RP i UP) i prateće projektne dokumentacije	1.1.1. Izrada i dopuna regulacionih planova i urbanističkih projekata 1.1.2. Izrada projektne i druge potrebne dokumentacije za kapitalne projekte
% učešća u ukupnim sredstvima	0,23%	1,26%	0,98%	0,38%	0,81%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 27: Zaštita i uređenje okoline (kapitalni program 7)	2.161.671	3.223.901	1.141.000	1.003.000	993.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.2. Unapređenja energetske efikasnosti na području općine Centar	2.2.1. Planiranje povećanja energetske efikasnosti na području općine Centar
								2.6. Zaštita i uređenje okoline	2.6.1. Podrška izgradnji i uređenju javnih i privatnih površina na području općine Centar
									2.6.3. Podrška projektima razvoja urbane poljoprivrede
									2.6.4. Podrška uređenju i očuvanju grobalja
								2.12. Biodiverzitet i komunalna zoohigijena	2.12.5. Podrška zoo vrtu Pionirska dolina
% učešća u ukupnim sredstvima	5,99%	5,85%	3,52%	3,79%	3,82%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 28: Izgradnja i investiciono-tehničko održavanje komunalne infrastrukture na području općine Centar (kapitalni program 8)	9.701.435	12.630.702	4.203.000	2.740.000	2.537.000	C. zaštita okoliša, urbani razvoj i komunalna infrastruktura	2. zaštita okoliša i izgradnja komunalne infrastrukture	2.2. Unapređenja energetske efikasnosti na području općine Centar	2.2.2. Unapređenje energetske infrastrukture
								2.3. Poboljšanje vodosnabdijevanja, upravljanja otpadnim vodama i oborinskim vodama i uređenje vodotokova	2.3.1. Rekonstrukcija, sanacija i izgradnja vodovodne i kanalizacione mreže na području općine Centar u skladu sa projektom "Čista Miljacka"
								2.5. Korištenje, zaštita i upravljanje zemljištem	2.5.1. Sanacija klizišta na području općine Centar
								2.8. Unapređenje stanja upravljanja otpadom na području općine Centar / prema Planu upravljanja otpadom	2.8.1. Unapređenje sistema za prikupljanje i odvoz otpada
								2.8.2. Unapređenje saradnje aktera u oblasti upravljanja otpadom	

2.12.	Biodiverzitet i komunalna zoohigijena	2.12.1.	Zbrinjavanje i zaštita napuštenih životinja
2.13.	Razvoj i unaprijeđenje saobraćajne Infrastrukture	2.13.1.	Održavanje mreže postojećih, izgradnja novih saobraćajnica i uređenje prateće saobraćajne infrastrukture
		2.13.3.	Razvoj sistema pješačkih staza, šetnica, stepeništa i trgova

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 29: Program privrednog razvoja (kapitalni program 9)	1.112.755	1.359.000	566.000	539.000	682.000	A. Lokalni ekonomski razvoj	1. Privlačenje investicija	1.1. Unapređenje poslovnog ambijenta	1.1.1. Razvoj poslovne infrastrukture
									1.1.2. Jačanje povoljnog finansijskog ambijenta za male i srednje preduzetnike i obrte
									1.1.3. Optimizacija procedura kod registrovanja biznisa i procedura u implementaciji investicionih projekata
									1.1.4. Stimulisanje greenfield i brownfield investicija
									1.1.5. Podrška sufinansiranju projekata putem Javno-privatnog partnerstva/ JPP

--	--	--	--	--	--	--	--

3.	Razvoj urbanog turizma	3.1.	Razvoj kulturnog turizma	3.1.1.	Razvoj kulturno turističkog proizvoda oslonjenog na kulturno turističku baštinu
		3.2.	Razvoj sajamskog i kongresnog turizma	3.2.1.	Podrška transformaciji sarajevskog sajma
		3.3.	Unapređenje upravljanja turističkom destinacijom	3.3.1.	Podrška projektima unapređenja turističkih atraktivnosti u cilju podsticanja ljudi da posjete opštinu Centar/Grad Sarajevo
4.	Ruralni razvoj	4.1.	Povećanje tržišno orijentisane poljoprivredne proizvodnje	4.1.1.	Organizacija edukativnih programa za farmere
				4.1.3.	Finansijski podsticaji za programe povećanja poljoprivredne proizvodnje
				4.1.4.	Podrška zasnivanju novih voćnjaka i proširenju i obnovi starih voćnjaka

% učešća u ukupnim sredstvima								4.1.5. Podrška povećanju povrtnarske proizvodnje
								4.1.6. Program podrške stočarskoj proizvodnji
								4.1.7. Program podrške preradi voća, povrća, mlijeka u seoskim domaćinstvima
						4.3. Razvoj ruralnog i planinskog turizma		4.3.1. Razvoj turističke ponude ruralnog i planinskog područja općine
					5. Privlačenje sredstava iz EU fondova, USAID-a, UNDP-a, i drugih međunarodnih i domaćih fondova u cilju sufinansiranja projekata Općine	5.2. Baza projektnih prijedloga koji imaju potencijal za privlačenje sredstava iz eu i drugih fondova	5.2.1. Priprema projekata koji imaju potencijal za privlačenje sredstava iz eu i drugih fondova	
	3,08%	2,47%	1,75%	2,04%	2,62%			

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 30: Tehnička podrška radu Policije (kapitalni program 10)	31.227	0	0	0	0	B. socijalni razvoj	7. Unapređenje bezbjednosti na području opštine Centar	7.1. Obezbjedenje javnog reda i mira	7.1.2. Podrška organima javne bezbjednosti u nabavci tehničkih pomagala i opreme
% učešća u ukupnim sredstvima	0,09%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%				

BUDŽETSKI PROGRAM	Ostvareno	Plan	Procjena	Procjene		veza sa Strateškim planom - Akcionim planom implementacije Strategije razvoja općine Centar 2016.-2022. (za period 2018.-2021.)			
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	razvojna oblast	sektorski cilj	program	mjera
Program br. 31: Nabavka stalnih sredstava (kapitalni program 11)	1.915.056	3.507.778	2.279.000	899.000	929.000		3. Socijalna inkluzija	3.1. Uključivanje socijalno osjetljivih osoba	3.1.1. Učešće u obezbjeđivanju boljih uslova života socijalno ugroženih, starih i iznemoglih, invalida, civilnih žrtava rata, povratnika
							4. Unapređenje socijalnog položaja mladih	4.2. Razvoj podsticajnog okruženja za zapozapošljavanje mladih	4.2.2. Podrška programima neformalnog obrazovanja mladih

							7. Unapređenje bezbjednosti na području opštine Centar	7.2. Program zaštite i spašavanja od prirodnih i drugih nesreća -	7.2.1. Podrška radu struktura civilne zaštite
						*** administrativna podrška			
						*** razvoj IT sistema i upravljanje informacionim sistemom Općine	-	-	-
% učešća u ukupnim sredstvima	5,30%	6,37%	7,04%	3,40%	3,57%				

Planirana tekuća rezerva		245.000	30.000	30.000	30.000
		0,44%	0,09%	0,11%	0,12%

OPĆINSKI NAČELNIK

Prof. dr. Nedžad Ajnadžić

Broj: 11-14-2486/18
Datum: 30.05.2018.